

**YUNUS EMRE
ANAOKULU**

OKUL OLGUNLUĞU VE İLKOKULA HAZIRLIK

Çocuđun fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimi açısından belirli bir düzeye gelmesi ve okulda kendisinden beklenenleri başarılı bir şekilde yerine getirmeye hazır olması "Okul Olguluđu" olarak tanımlanmaktadır. İlkokula hazır oluş ; Çocuđun anaokuluna devam ettiği süre boyunca (1-3 yıl) onun bilişsel, dil, sosyal, duygusal, motor ve öz bakım becerileri alanında olmak üzere tüm gelişim alanlarında eşit bir şekilde desteklenerek ilkokula hazırlandığı süreçtir. Okul olgunluğunun kazabilmesi için çocuğun anaokulu sürecini çok iyi tamamlaması gerekmektedir.

Okul Olgunluk Düzeyi Yüksek Olan Çocuklar ;

- Daha kolay öğrenirler
- Okula ve öğrenmeye daha ilgililer.
- Okula hazır olmayan çocuklara göre okula devam etmeye daha yatkın olurlar.
- Okula hazır bir şekilde başlayan çocukların hayatlarında ve işlerinde başarılı olma oranı daha yüksektir.

İlkokul başlarken hangi sorulara cevap aramalıyız?

1. Çocuk Hazır Mı?
2. Aile Hazır Mı?
3. Öğretmen Hazır Mı?
4. Okul Hazır Mı?

Ancak bütüncül olarak tüm taraflar hazır ise doğru bir uyum süreci yaşanabilir. Bunlardan biri eksik olduğunda uyum problemleri yaşanabilir.

İlkokula Uyum Şekilleri

1. Problem yaşamadan başlama (Uyumlu)

2. Hayal & Gerçek :

Sonradan Tepki; Okulun bilinçli olarak yanlış anlatılması nedeniyle yaşanır. (Okulun abartılı biçimde anlatılması, gerçeklerin dışına çıkılması) Ailenin gerçekleri doğru bir şekilde çocuğa aktarması gerekmektedir. Çocukların bilinmeyen konularda korkuları vardır. İlkokul konusunda doğru bilgi verilmesi gereklidir.

3. Zorluk yaşama ve yaşatma (Tepkili) :

Anna-baba tavrı ve duruşu burada çok önemlidir. Evde kaygı verici konuşmalardan uzak durulmalıdır.

İlkokul 1.sınıfa başlayacak çocukların sahip olması gereken yeterlilikler

- Dikkat süresi (Masaya bağlı olmaya gerek yoktur.)
- Kendi kendine giyinebilme (Fermuar çekme, düğme ilikleme v.b.)
 - Sırada dik ve belli bir mesafede oturma
 - Tuvalet Kontrolü
 - Kendi temizliğini istenilen nitelikte yapabilmesi
 - Sırasını beklemesi
 - Tenefüste kendini koruması, dengeli hareket etme
 - Kendi sorumluluğunu taşıyabilme
 - Aileden ve evden kolay ayrılabilme
 - Aileden ayrı olduğu için kırıklık duymama
 - Öğretmen ile iletişim kurabilme
 - Öğretmenin verdiği talimatları dinleyebilmek ve uyabilmek
 - Diğer çocukların varlığına katlanabilme ve onlarla baş edebilme
 - Kendini ifade etme
 - Arkadaşlık ilişkileri ve iletişim

Okul Olgunluğu için Psikolojik Hazırlık Süreci:

- Gideceği okulu birlikte gezmek.
- Okul alışverişine birlikte çıkmak.
- Gereğinden fazla önemsemek okula uyumu zorlaştırır.
- Ödevler – Anne babanın çocuk ile ev ödevleri hakkında önceden konuşması gereklidir.

Çocukların okuma yazmanın gerekliliğini ve gerçek yaşam ile ilişkisini anlamaları önemlidir.

Böylece çocukların, okuma yazmaya ve okula karşı olumlu bir algı geliştirmeleri desteklenecektir. Okuma yazma için farkındalık yaratmak ve heveslendirmek yapılacak çalışmaların amacına ulaşabilmesi açısından son derece önemlidir.

Çocuğum 1. Sınıfa başlarken...

- **Okula uyumu etkileyen bir başka etken de anne babanın uyum sürecindeki tutumudur.**

Bu süreçte kararlı olmak gereklidir.

- **Her çocuğın uyum süreci birbirinden farklıdır. Kıyas yapmak sakıncalıdır.**
- **Çocuklarımıza tüm yeterlikleri kazandırmış olsak da ilk günlerde ağlayıp sınıfa girmek istemeyebilir. Bu her çocuğın gösterebileceği normal bir tepkidir. Anne babanın panik olmasını gerektirecek bir durum söz konusu değildir.**
- **Ailenin çocuğa kendi duygusallığını yansıtarak bu durumu güç hale getirmemesi gereklidir.**
- **Onu anladığımızı belirtmek, yavaş yavaş buna alışacağını bunun normal bir durum olduğunu, bende yaşamıştım demek önemlidir.**
- **Aile-çocuk ilişkisi güçlü olmalıdır.**

Aşağıdaki tabloda Okul Olgunluğunu etkileyen gelişim alanları, olgunluğu etkileyecek yeterlikler ve bunları geliştirmek için bazı ipuçları yer almaktadır:

DUYGUSAL OLGUNLUK

- Özgüven kazandırılmalıdır.
- Sevgi, ilgi, güven ve özgürlük ihtiyaçları karşılanmalıdır.
- Farklı ortamlara uyum sağlamasına yardım edecek olanaklar yaratılmalıdır.
- Benlik kavramını güçlendirilmesi gereklidir.
- Duygusal sorunları varsa bunlardan kurtulmasına yardımcı olunmalıdır.
 - Başarıyı tatmasına yardımcı olunmalıdır.
 - Başarısızlıkları göğüsleyecek ve mücadele edecek düzeye gelmesine destek olmak gereklidir.
 - Saygı, sevgi, güven duygularını yaşamasına imkan verilmelidir.
- Duygularını ifade etmesine olanak sağlanmalıdır.
- Mutluluğu yaşayacağı ortam ve etkinlik oluşturulmalıdır.

SOSYAL OLGUNLUK

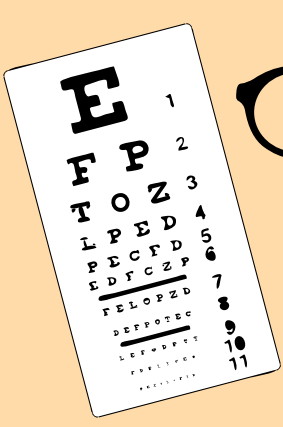
- Yaşlıları, kendinden küçük ve büyükler ile iyi geçinmesini, iyi ilişkiler kurması için ortamlar yaratılmalıdır.
- Bir gruba üye olması sağlanabilir.
- Grup içinde yaşamasına, topluma katılmasına fırsat verilebilir.
- Yardımlaşma, paylaşma, dayanışma, işbirliği, yarışma, galibiyet ve yenilgi kavramlarını yaşayarak öğrenmesine fırsat tanınmalıdır.
 - Okul ve toplum kurallarını benimsemesi için destek sağlanabilir.

DİL OLGUNLUĞU

- Yeni kelimeler öğrenme ve anlamına uygun olarak kullanabilmesi için çalışmalar yapılabilir.
- Aynı sesle başlayan- biten sözcükler üretmeye dayalı oyunlar oynanabilir.
 - Kafiyeyle sözcükleri doğru telaffuz etmek, tekerleme söyleme çalışmaları yapılabilir.
- Sesinin tonunu ve hızını ayarlayabilir durumda olması gereklidir.
- Dinleme Becerisi gelişmiş olmalıdır.
 - Anlama , hatırlama becerisi.
- Kendini iyi ifade etme yeteneklerini geliştirecek ortam sağlanmalıdır.
- Okuma yazma öğrenmeye istekli olma motivasyonu kazanılmış olmalıdır.

BİLİŞSEL OLGUNLUK

- Zekasını geliştiren uyarıcılar sağlanmalıdır.
- Dikkat, bellek, mantık, yargılama, yeteneklerini destekleyecek etkinlikler uygulanmalıdır.
- Doğayı tanıması sağlamalıdır.
- İlgilerini keşfetmesi ve ilgileri doğrultusunda yönlendirme yapılmalıdır.
 - Kavramları öğrenmesi
 - Problem çözme
 - Matematiksel düşünme
 - Nesne sayma, rakam tanıma
 - Nesnelere arttırma-eksiltme
 - Bilimsel düşünme
 - Gözlem yapma
- Neden sonuç ilişkisi gibi çalışmalar sinaptik bağlantıların güçlendirmesi için gereklidir.

FİZİKSEL OLGUNLUK

Beden denge koordinasyonu kazanılmış olmalıdır.

- Dengeli koşup hareket edebiliyor olması gereklidir.
- Küçük kas becerileri (kalem tutma, bir kaptan diğerine bir şey aktarma, ipe boncuk dizme)
- Sırada dik ve belli mesafede oturabilme.

ÖZBAKIM OLGUNLUĞU

Okulöncesi dönemde kazanması gerekmektedir. Bireyin bağımsız, yeterli ve kendine güvenen bir kişi olmasında oldukça önemlidir. Özbakım becerileri doğuştan gelmeyen ve öğrenilerek kazanılan davranışlardır.

- Tuvalet ihtiyacını giderebiliyor olması gereklidir.
- Kişisel temizliğini belirli ölçütlerde sağlayabilir olması gereklidir.
- Alaturka tuvalete uyum sağlamış olması önemlidir.
- Yemeğini tek başına yiyebilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAK: DOÇ. DR. ÖZGÜR POLAT